

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/edukacja/przystanek-historia/125465,Pamiatka-z-Montelupich.html>
29.04.2024, 20:48

Pamiętka z Montelupich

Archiwum Pełne Pamięci

Niektóre pamiętki posiadają nie tylko dużą wartość historyczną i poznawczą, ale również osobistą i sentymentalną. W takim przypadku IPN proponuje użyczenie materiałów w celu poddania ich procesowi digitalizacji. Uzyskane tą drogą pliki cyfrowe włączane są do zasobu archiwalnego Instytutu, a oryginały zwracane ich właścicielom w nienaruszonym stanie.

Z takiej możliwości skorzystała niedawno Monika Kwiec, która użyczyła krakowskiemu IPN-owi niezwykle cenną pamiętkę rodzinną w postaci miniaturowego akordeonu, wykonanej ręcznie przez Stefana Dutkę podczas pobytu w więzieniu karno-śledczym Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego przy ul. Montelupich w Krakowie.

Stefan Dutka urodził się 15 lutego 1922 r. w Słopicach (pow. limanowski). Z zawodu był fotografem amatorem. Zajmował się także zegarmistrzostwem i naprawą biżuterii. Po wybuchu II wojny światowej swoje umiejętności wykorzystywał do wyrabiania pieczęci dla oddziałów partyzanckich. Na początku 1946 r. został aresztowany pod zarzutem wykonania pieczęci na zamówienie, działającego na Sądecczyźnie, oddziału podziemia niepodległościowego Żandarmeria AK. Dowodził nim Stanisław Piszczek „Okrzeja”. 17 grudnia Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie skazał Dutkę na dwa lata więzienia. Wolność odzyskał na mocy ustawy amnestyjnej z 22 lutego 1947 r.

Fot. ze zbiorów Archiwum IPN w Krakowie

Fot. ze zbiorów Archiwum IPN w Krakowie

Misterna miniatura akordeonu została wykonana z kawałków chleba. Umieszczony na niej ozdobny napis może świadczyć, że pracę nad tą niezwykłą „pamiątką z Montelupich” Dutka ukończył 20 lutego 1947 r. Widoczna na fotografiach powłoka z lakieru nałożona została znacznie później w celu zabezpieczenia miniatury. Warto dodać, że obok użytej miniatury do Instytutu przekazano na stałe drugie rękodzieło wykonane na Montelupich przez Stefana Dutkę – krzyżyk z motywami serca i kotwicy.

Misją IPN jest zachowanie pamięci o dziejach Polski i Polaków w XX wieku. W szczególny sposób jest ona realizowana poprzez projekt [Archiwum Pełne Pamięci](https://archiwumpamieci.pl), skierowany do osób prywatnych i instytucji, które chcą przekazać IPN-owi zgromadzone materiały historyczne i pamiątki z epoki. Ocalone od zapomnienia są starannie zabezpieczane i opisywane przez pracowników Instytutu, aby przez kolejne lata mogły służyć badaczom najnowszej historii lub jako pomoc edukacyjna dla najmłodszych pokoleń Polaków. Informacje o projekcie Archiwum Pełne Pamięci – **tel. 12 289 14 12** oraz w internecie: <https://archiwumpamieci.pl>

Tekst Radosław Kurek

{GALERIA:537001-537004-537007}